

М.Арын атындағы Қарғалы қазақ орта мектебі

Бекітемін
Мектеп директоры
Ж.Т.Жанайдаров

«Қызықты математика»
мектепалды даярлық сыныбына арналған арнаулы курс бағдарламасы

2021жыл

Түсінік хат

«Қызықты математика» бағдарламасының мазмұны мен құрылымы мектепке дейінгі жастағы оқушылардың математиканы жете меңгеріп, ойлау қабілетін, зейіні мен есте сақтауын дамытуға зор ықпал етеді. Бағдарлама белгілі бір оқу жылына сәйкестендірілген және тақырыптар бойынша жүйеленген. Бағдарламалық материал балалардың өз білімін тереңдетуге әсер етеді, балалардың логикалық ойлау қабілетінің мейлінше дами түсуіне мүмкіндік береді. Бағдарлама аптасына 1 сағат, жалпы-32 сағатқа (жыл бойы) құрастырылған. Қазіргі мектепке дейінгі мекемелерде жаңа өзгерістер мен әлемдік білім беру тәжірибелерін пайдалана отырып, баланың жеке дара күшінің дамуын қамтамасыз ететін жаңа бағыттағы жобаны іздестіру және қолдануға арналған «Әр баланың қабілетіне қарай интеллектуалдық дамуы, жеке адамның дарындылығын дамыту» сияқты мәселелер мемлекеттің білім саясатының басты ұстанымында атап көрсетілген. Сол себепте қазіргі таңдағы негізгі талаптардың бірі – білімді, әлемнің бүтіндей бейнесін қабылдай алатын, логикалық ойлауы функционалды сауатты дамыған, жаңаша, тәуелсіз, ойлай алатын шығармашыл тұлға тәрбиелеу. Бейнелі ойлау – 5-6 жасар бала ойлауының негізгі түрі. Әрине, ол жекелеген жағдайларға логикалық ойлауды да орындай алады, бірақ та бұл жаста көрнекілікке сүйенген оқыту басымырақ болады. Мұның өзі осы жастағы балалардың естері еріксіз жақсы дамиды. Сондықтан жақсы қабылдап алған заттардың түсін есінде жақсы сақтайды. Мектеп жасына дейінгі балалардың бойына оқу қызметін меңгерту, ол танымдық белсенділікті дамытудың басты бағыты болып саналады.

Танымдық белсенділік баланың психологиялық - денелік дамуының алғы шарты мен нәтижесі болып табылады. Сондықтан ойлау қызметінің белсенділігін арттыру үшін балалардың танымдық қызметін дамытатындай өзіндік пікір, қорытынды шығаруға түрткі болатын ойындар арқылы ұйымдастырылған.

Мақсаты: Балаларды логикалық тапсырмалар арқылы білімге деген қызығушылығын арттыру, танымдық көзқарасын жетілдіру.

- Міндеттер:**
1. Балалардың зейінін тұрақтандыру, интеллектісін дамыту;
 2. Балалардың ойлау әрекетін дамытуға ықпал ету;
 3. Логикалық тапсырмалар арқылы білім, білік, дағдыларын қалыптастыру;
 4. Танымдық қабілеттерін жетілдіре отырып, қоршаған ортаға қызығушылығын арттыру.
 5. Математикалық сауаттылыққа көңіл бөлу, жетілдіру.

Күтілетін нәтиже:

Кез келген топпен еркін жұмыс жасай білуге үйренеді.
Өз беттерімен шешім қабылдай алатын болады.
Суреттер мен сызбаларды пайдаланып есептер құрастыра алады.
Ойлау қабілеті арқылы зейіні тұрақталды.
Белсенділік, тапқырлық, ұжымдық дағдылары қалыптасады.
Есеп құрастырып, шешімін табуға дағдыланады.

ШҚІР

Қазақстан Республикасының қазіргі мектепке дейінгі мекемелерде жаңа өзгерістер мен әлемдік білім беру тәжірибелерін пайдалана отырып, баланың жеке дара күшінің дамуын қамтамасыз ететін жаңа бағыттағы жобаны іздестіру және қолдануға арналған Республиканың «Білім туралы» Заңында «Әр баланың қабілетіне қарай интеллектуалдық дамуы, жеке адамның дарындылығын дамыту» сияқты мәселелер мемлекеттің білім саясатының басты ұстанымында атап көрсетілген.

Балалар мектеп табалдырығын аттайтын кезеңге қарай жиын мен сан, пішін мен шама туралы өзара байланысы бар түсініктерді меңгеруі, кеңістік пен уақытты бағдарлай алуы тиіс. Сондықтан мектепалды дайындық сыныбында балалар «тең», «артық», «кем», «бүтін және жарты» арасындағы байланыстылық, шама арасындағы байланыстылық, шама өлшемі және т.б кейбір математикалық байланыстардан, қатынастар хабардар болуы тиісті. Балалар мәселен жиын элементтері арасында сәйкестік қалыптастыру арқылы (жиын элементтерін практикалық салыстыру шама қатынасын анықтау үшін беттестіру, біріктіру тәсілдерін пайдалану) түрлі математикалық байланыстыру, қатынастар қалыптастыру амалдарын меңгереді.

Олар сандық қатынас орнатудың ең тура амалы заттарды санау мен шамаларды өлшеу болып табылатынын түсіне бастайды. Санау мен өлшеу дағдылары беки түседі. Математикалық байланыстар мен байланыстылық туралы түсінік қалыптастыру, тиісті амалдарды меңгеру даярлық тобындағы балалардың көрнекті-бейнелі ойлауын жаңа деңгейге көтеруге мүмкіндік береді және олардың жалпы ойлау қызметін дамыту үшін алғышарттар құрады. Балалар көзбен көріп, іштей есептеуге үйренеді, олардың көз мөлшер, пішінді шамалау жылдамдығы арта түседі. «Қызықты математика» тақырыбында арнаулы курс бағдарламасын құрастырушы мектепалды даярлық класс тәрбиешісі Ещанова Тарбия Сейтжановнаның көп жылғы педагогикалық іс-тәжірибесінің жетістігі деуге болады. Арнаулы курс бағдарламасы мақсатты жүзеге асыруда бірнеше міндеттер алынған, нәтижесі айқын жасалынған. Мектепке дейінгі даярлық тобына арналған «Қызықты математика» бағдарламасында балалардың алдыңғы топтарда және қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыру пәні бойынша алған білімдерін жалпылау, жүйелеу, кеңейту және тереңдету қаралған. Бұл арнаулы курс бағдарламасын жаңа оқу жылында оқу-тәрбие үрдісінде қолдануға болады.

**Мектепке дейінгі тәрбие және бастауыш
білім кафедрасының меңгерушісі
п.ғ.к., доцент**

Тоқсанбаев А.М.

Перспективалық жоспар .Жылдық сағат саны 32 сағат

Р/с	Тақырыптар	Бағдарлама мазмұны	Сағат саны	Күні
1	Заттардың қасиеті «Суретшілер» ойыны	Заттардың жеке қасиеттерін анықтау. Неден жасалғаны, түсі, пішіні, көлемі туралы түсінік беру.	1	
2	Заттар тобын салыстыру «Ненің қайда орналасқанын тап» ойыны	Заттарды жеке қасиеттері бойынша салыстыру. Ортақ қасиеттерін таба отырып, топтастыруға үйрету. Үлкен-кіші, биік-аласа, кең-тар, ұзын-қысқа, көп-аз т.б. ұғымдарды меңгерту.	1	
3	Кеңістікті болжау. «Кешкі саяхат» дидактикалық ойыны	Заттардың орналасқан орындары бойынша табуға үйрету. Жоғары-төмен, астында-үстінде, алдында-артында т.б.ұғымдарымен таныстыру.	1	
4	Не қайда орналасқан? «Вагондардың ретін ата» ойыны	Заттарды орындары бойынша салыстыра отырып, табуға үйрету. Оң жақта-сол жақта, дейін-кейін ұғымдарымен таныстыру.	1	
5	Геометриялық фигуралармен танысу. «Геометриялық мозаика» ойыны	Үшбұрыш, шаршы, төртбұрыш, дөңгелек, сопақша пішіндерімен таныстыру.	1	
6	Геометриялық фигуралардың қасиеттері. «Математикалық жорықтар» ойыны	Геометриялық фигуралардың өзіндік ерекшеліктерімен таныстыра отырып, ұқсастығы мен айырмашылығын табу.	1	
7	Уақыт арқылы бағдарлау «Орнын тап!» ойыны	Тәулік мезгілдерімен таныстыру. Бүгін, ертең, бүрсігүні, кеше, арғы күні ұғымдарымен таныстыру.	1	
8	>, < , = артық, кем, тең таңбалары. «Ғажайып қапшық» ойыны	Заттарды санау және санау арқылы салыстыруға үйрету. Көп-аз, артық-кем, тең ұғымдарымен таныстыру.	1	
9	1 санымен таныстыру «Қажет суретті тап».	Көп ішінен салыстыра отырып ерекше бір затты бөліп алу. "Бір" санымен, оның цифрымен таныстыру.	1	
10	2 санымен таныстыру «Не артық?»	2 санының пайда болуы және оның цифрымен таныстыру.	1	
11	«+» қосу таңбасы «Нешінші гүлді жасырдым» ойыны	"+" таңбасымен таныстыру. Заттарды қосқанда олардың саны артатынын түсіндіру.	1	
12	«-» -алу таңбасы «Не жоқ?», «Не өзгерді?» ойыны	"-" азайту таңбасымен таныстыру. Заттардың белгілі бір санын алғанда олардың саны азаятынын ұғады.	1	
13	3 санымен таныстыру. 3-тің сандық құрамы «Әрі қара, сана», «Құпия» ойыны	3 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру.	1	
14	4 санымен таныстыру. 4-тің сандық құрамы. «Ойыншықты	4 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру.	1	

	тап» ойыны			
15	5 санымен таныстыру. 5-тің сандық құрамы. «Лото» ойыны	5 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру.	1	
16	«0» санымен таныстыру. «Шаршы ішінде тұрғандай» ойыны	0 санымен таныстыру. Нөлдің "бос", "жоқ" ұғымын білдіретінін түсіндіру.	1	
17	Есеп құрастырып, шешімін табу. «Цифрлар айтысы» ертегісі	Өтілген сандарды қолданып есептер құрастыру және шығару. Өрнектің мәнін табуға үйрету.	1	
18	6 санымен таныстыру, 6-ның сандық құрамы. «Қандай зат екенін тап» ойыны	6 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру.	1	
19	Қазақ халқының өзіне тән ұлттық ұғымына енген, қасиетті саналатын бірнеше сандары.	Халқымызда жиі қолданылатын сандармен таныстыру, олардың мазмұнын түсіндіру. Мысалдар келтіре отырып, тапсырмаларды орындау.	1	
20	7 санымен таныстыру. 7-нің сандық құрамы. «Көршісін тап» ойыны	7 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру.	1	
21	8 санымен таныстыру. 8-дің сандық құрамы «Математикалық жорықтар» ойыны	8 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру.	1	
22	9 санымен таныстыру. 9-дың сандық құрамы. «Орнын тап!» ойыны	9 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру.	1	
23	10 санымен таныстыру. 10-ның сандық құрамы «Кім көп біледі?» ойыны	10 санының пайда болуын түсіндіру. Оның цифрымен және сандық құрамымен таныстыру. Екі таңбалы сан туралы түсінік беру.	1	
24	Ұзындықты өлшеу «Ұлудың жолы» ойыны, «Нүктелер достығы» ертегісі	Ұзын-қысқа ұғымдарымен таныстыру. Ұзындықтың өлшемдері жайлы түсінік беру.	1	
25	Ауыр – жеңіл. «Ұшты, ұшты» ойыны	Заттарды салмағы бойынша салыстыру, салмақ өлшемдерімен, масса ұғымымен, таразымен таныстыру.	1	
26	Сұйық және сусымалы заттар. «Қандай зат екенін тап» ойыны	Көлем өлшемімен таныстыру. Сұйық және сусымалы заттарды өлшеуге үйрету.	1	
27	Бүтін және бөлік. «Не жоқ?» ойыны	Бүтінді тең екі немесе төрт бөлікке бөлуді үйренеді. Жарты, ширек ұғымдарымен танысады.	1	

28	Дидактикалық Ойындар«Жасырынбақ» ойыны	Оқушылардың қызығушы -лығын арттыру. Өткен материалдарды бекіте түсу	1	
29	Ақшалар . «Жоғалған санды тап» ойыны	Теңге туралы түсінік беру. Баға және құн ұғымдарын біледі.	1	
30	Есеп құрастырып, шешуін табу.	Өтілген сандарды қолданып есептер құрастыру және шығару. Өрнектің мәнін табуға үйрету.	1	
31	Математикалық есептер мен тақпақтар	Математикалық жұмбақ есептер, санамақтар арқылы есептеуге үйрету. Есептеу қабілетін жетілдіру.	1	
32	"Жүзден жүйрік" қорытынды оқу іс-әрекеті	Жыл бойы алған білімдерін қорыту. Шапшаңдық пен тапқырлық арналған ойын түрлері.	1	
	Барлығы:		32 с	

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Негізгі әдебиеттер:

- Қызғылықты математика 2008 жыл
- Сиқырлы пішіндер мен сандар 2003 ж
- Балалардың мектепке дейінгі білім беру бағдарламаларының негізгі мазмұнын игеру және меңгеру сапасын бағалау және өлшеу әдістемесі 2011 ж
- Мектепке дейінгі балалардың ойлауын дамытушы технологиялар әдістемелік құрал 2014 ж
- «Балаңыз мектепке дайын ба?», «Мектептегі психологиялық диагностика әдістемесінен», «12 жылдық білім беру бағдарламасы әдістемелерінін» тест тапсырмалар мен жаттығулар
- Қызғылықты математика. Аруна, 2008
- А. Б. Акпаева, Л.А. Лебедева. Қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыру. Алматы кітап баспасы .2012жыл

2. Қосымша әдебиеттер:

- Ұ. Жұмаділдаева. Сандарға саяхат. Алматы 1997жыл
- Б. М. Қосанов. Математикадан дидактикалық ойындар және қызықты жаттығулар .Алматы 1998жыл
- А .Е. Әбілқасымова, С.Қ.Төлеубаева «Математика сабағында ұлттық ойындар мен түрлі жанрларды қолдану» Астана 2005жыл
- Артемова Л.В. Дидактикалық ойындар. – М 1992

3. Анықтамалар:

- www.rc-dd.kz
- www.uctaz.kz
- [45 minut.kz](http://45minut.kz)